

Næringsmiddeltilsynet for Øvre Telemark

TINN

TOKKE

VINJE

Det kongelige landbruksdep.
Postboks 8007 Dep.
0030 OSLO

Landbruksdepartementet	
Saksnr.: 200 31 670	Doknr.: -15
Mottatt: 23 APR 2003 AM4/MAT	
Saksbeh.: RIG	Ark.: 008
Kopi:	Avskr.:

Vår ref: 252/03
Arkiv: 230 J00
Rjukan, 01.04.2003

HØRINGSUTTALELSE VEDR. FORENKLET MODELL FOR FINANSIERING AV MATFORVALTNINGEN.

1. Kommentarer til de foreslåtte prinsippene for finansiering av matforvaltningen (kap. 6).

Det er vanskelig å forstå at lavere kontrollavgiftssats på sjømat skal være i tråd med EØS-avtalen. Skal gebyrer/avgifter dekke reelle kostnader for tilsynet, er det ulogisk at sjømatvirksomhetene skal betale mindre enn landmatprodusentene.

Dersom "bruker av tilsynet" skal betale det tilsynet reelt koster, vil det ramme småbedriftene spesielt hardt. Store kjedebedrifter har ressurser til å ansette kompetanse eller leie inn kompetanse, mens småbedriftene ofte må ha relativt mer tilsyn og veiledning. Småbedriftene har ofte begrensede økonomiske ressurser. Denne policyen vil knekke mange småskalaprodusenter, samt hindre mange nyetableringer. Noen vil kanskje "gå under jorda", slik at Mattilsynet mister all oversikt over frambudet deres.

2. Kommentarer til vurderingene av oppgavene i matforvaltningen i forhold til gebyr – og avgiftsfinansiering (kap. 7)

Det er angitt at tilsyn og veiledning skal brukerfinansieres. Det er vanskelig å se for seg hvordan tilsyn og veiledning skal prissettes når kontrollavgiften eksemplifiseres som % av faktura. I følge EØS-avtalen skal gebyrer/avgifter dekke kostnader til personell, administrasjon og tekniske utgifter. Da kan det se ut til at en seter langt inne på fjellet må betale timelønn og bensinutgifter til tilsynspersonen . Timelønnen må sannsynligvis også dekke tiden tilsynspersonen sitter i bilen. Dette vil ramme næringslivet i distriktene hardt.

Beredskap må også omfatte lokal beredskap på drikkevannsforurensning og matforgiftning. Det er vanskelig å se for seg hvordan Mattilsynets lokale beredskap skal finansieres på en rettferdig og enkel måte. Skal beredskapen betales med "straffegebyr" hver gang tilsynet rykker ut? Vil da bedriften melde fra dersom der er alvorlige avvik?

3. Kommentarer til revidert finansieringsmodell. (kap.8)

Finansieringsmodellen ser ut til å legge opp til at virksomheten skal betale gebyr for hvert tilsynsbesøk . Det vil trolig føre til mindre åpenhet fra virksomhetens side.

Sannsynligheten er stor for at det blir flere konflikter mellom tilsynspersonell og virksomhet. I en startfase vil dessuten ofte virksomheten ha behov for flere tilsynsbesøk. Dette vil trolig legge en demper på etablererviljen, særlig hos småbedriftene.

Skal virksomhetene betale for veiledning, vil de i større grad prøve å finne ut av ting på egenhånd. Dette kan føre til uheldige tilstander. Det er i det offentlige interesse at næringsmiddelvirksomhetene får den informasjon og den hjelp de trenger for å produsere\framby hygienisk trygg mat. Noe veiledning må være gratis for virksomheten så lenge virksomheten viser vilje til å gjøre noe med problemene sine.

Skal importerte ferdigvarer ha en lavere sats enn norske, vil resultatet være en sterk konkurransevridning. Det blir stadig påvist Salmonella m.m. i importert mat, noe som beviser at kontrollen er mangelfull i produsentlandet. Det er viktig å ha et svært grundig tilsyn med importert mat fordi importert mat har en annen og mer risikabel bakterieflora.

4. Kommentarer til forslag til bestemmelse i ny matlov (kap. 9)

Det er angitt at ”gebyr og avgifter skal gjenspeile de faktiske kostnadene det offentlige har i forbindelse med gjennomføring av virksomheten.”

Dette prinsippet gir en stor ekstrabelasting på små bedrifter i grisgrendte strøk. Små ”mann – og –kone bedrifter” er ofte mer ressurskrevende for tilsynet enn svære, strømlinjeformede bedrifter med egen kvalitetsleder. Småbedriftene på bygda produserer ofte risikoprodukter som rakefisk og upasteuriserte oster. Dette tilsynet er viktig, og dersom slike virksomheter skal bestå, må det offentlige selv bære deler av utgiftene til tilsyn og veiledning. Hvis ikke, vil vi få en ensidig fremelsking av store, tunge virksomheter som har penger til å betale for seg.

5. Andre kommentarer.

Det konkluderes med at ingen spesielle brukere eller brukergrupper vil komme ekstra godt eller ekstra dårlig ut av at modellen forenkles. Det kan ikke være riktig. I dag betaler store grossister og importører næringsmiddelavgift. I fremtiden skal næringsmiddelavgiften erstattes med en kontrollavgift, og denne avgiften skal finansiere hele Mattilsynet, ikke begrenses til SNT. Det legges opp til at alle tilsynsobjektene skal betale denne avgiften, hvilket betyr at hoteller, restauranter, kiosker, gatekjøkken m.m . blir belastet.

Det kan synes som om modellen forutsetter at store virksomheter trenger mer tilsyn enn små virksomheter. Slik er det ofte ikke i praksis. Store virksomheter har ofte svært gode IK-matsystemer fordi de har ressurser til å reise på kurs, samt til å ha egne folk til å arbeide med kvalitetssikring. Små bedrifter har få ansatte (kanskje bare én) som må gjøre alle oppgavene. Skal vi ha et næringsliv i distriktsnorge, må staten legge forholdene til rette for at det skal være mulig å overleve. Hvis ikke, vil det norske mangfoldet bli borte og dermed også mye av det som gjør Norge attraktivt i turistøyemed.

Med hilsen

Gry Bø
kommuneveterinær